

IZVOARELE

Ziar de interes local al Primăriei Orașului Borssec

PROIECTUL DE DEZVOLTARE POR ESTE APROAPE DE FINALIZARE

foto: statiuneaborssec.ro

NOILE SPAȚII PUBLICE AU FOST DEJA DATE ÎN FOLOSINȚĂ ÎN TIMPUL CEAI BORSEC FEST

Unele lucrări sunt deja finalizate sau se efectuează ultimele retușuri, iar în câteva cazuri constructorul încearcă să recupereze întârzierile. Investițiile realizate prin Programul Operațional Regional (POR) au schimbat semnificativ aspectul Borssecului.

În cadrul programului primarul Mik József, în cazul instituției de învățământ trebuie finalizată construirea terenul de joacă aflat în curtea școlii, astfel la sfârșitul lunii august ar putea avea loc predarea finală a întregii investiții. La vechiul cămin cultural din Borssecul de Sus se fac, de asemenea, ultimele retușuri, iar în clădirea renovată se vor desfășura deja evenimente cu ocazia Zilelor Orașului, care încep pe 2 au-

gust. În ceea ce privește construcția drumurilor și reînnoirea spațiilor publice, mai sunt doar câteva detalii minore de finalizat, acestea servind deja ca locuri de desfășurare a evenimentelor în timpul Ceai Borssec Festival care s-a desfășurat luna trecută și vor fi incluse și în programul zilelor orașului de către organizatori.

(continuare pe pagina 2)

foto: statiuneaborssec.ro

**FIZIOTERAPIE DE ÎNAL-
TĂ TEHNOLOGIE
LA FONTANA
SPA&BALNEO**

PAGINA 2

foto: Moga Attila

**“ATELIER- ACTIVITĂȚI
DE CREAȚIE ARTISTICĂ
PLASTICĂ”
EDIȚIA A VI- A**

PAGINA 3

**DESPRE
DEMNITATE
ȘI
VERTICALITATE**

PAGINA 3

FIZIOTERAPIE DE ÎNALTĂ TEHNOLOGIE LA FONTANA SPA&BALNEO

foto: statiuneaborsec.ro

Centrul balnear din Borsec își extinde oferta de fizioterapie cu un tratament inovator și modern. Aparatul TECAR, în valoare de aproximativ zece mii de euro, a sosit astăzi la Borsec și va fi disponibil pacienților după instruirea personalului. Introducerea noii tehnologii consolidează angajamentul centrului de a oferi servicii de înaltă calitate.

„Ne-am angajat să oferim pacienților noștri un mediu în care să se simtă bine, unde pe lângă ameliorarea durerii, să le îngrijim și sufletul”, a declarat dr. Szabó Franciska, medic specialist în medicină fizică și de reabilitare. Obiectivul este crearea unei baze de tratament progresive, care să ofere servicii din ce în ce mai noi și de înaltă calitate. „Acest nou aparat de fizioterapie permite utilizarea celei mai moderne metode de tratament, care îmbunătățește semnificativ calitatea vieții pacienților noștri. Terapia Tecar este una dintre cele mai moderne tratamente de reabilitare medicală, oferind vindecare rapidă și ameliorarea rapidă a

durerii” - a subliniat medicul specialist.

Investiția actuală este doar o parte a strategiei de dezvoltare pe termen lung, prin care Fontana Spa&Balneo dorește să ofere oaspeților cele mai moderne opțiuni de tratament. „Achiziționarea acestui aparat, în valoare de 57.000 lei, este doar un pas în procesul prin care ne străduim să oferim servicii moderne și de calitate” - a declarat Proca Tamara-Ana. Directorul centrului a subliniat că interesul tot mai mare pentru Fontana arată că sunt pe drumul cel bun.

De la deschiderea secției medicale în martie anul trecut, aproximativ 1.500 de pacienți au beneficiat de tratamente. În ceea ce privește întregul complex, incluzând serviciile de spa și wellness, de la deschiderea din decembrie 2022, au trecut pragul peste 130.000 de oaspeți.

Fontana și-a dovedit legitimitatea

„Cred că în ultimul an și jumătate s-a demonstrat că a meritat să construim centrul Fontana” - a evaluat primarul Mik József. Edilul a subliniat că tot mai mulți vizitatori vin în stațiune, ceea ce în-

seamnă că stațiunea Borsec este prezentă în oferta turistică națională. De asemenea, a accentuat faptul că este important ca acest centru să ofere servicii de cea mai înaltă calitate, iar această investiție face parte din acest efort.

Ce este terapia Tecar?

Terapia Tecar (Transfer de Energie în Sistem Capacitiv și Rezistiv) este o formă modernă de fizioterapie care utilizează curent de înaltă frecvență în scop terapeutic. Energia produsă de acest curent se transferă în țesuturi și se transformă în căldură, producând efecte biologice benefice, cum ar fi: ameliorarea rapidă a durerii, îmbunătățirea circulației locale, stimularea drenajului limfatic și reducerea edemelor, scăderea inflamației, relaxarea mușchilor contractați, stimularea metabolismului în zona aplicată, accelerând vindecarea țesuturilor.

Terapia este indicată pentru o gamă largă de afecțiuni, incluzând boli reumatismale degenerative și inflamatorii, reabilitarea după traume și intervenții chirurgicale sau bolile sistemului nervos periferic.

RÉDAI BOTOND

foto: facebook.com/Fontana Borsec

(continuare de pe pagina 1)

„Construcția locuințelor sociale de pe străzile Nádas și Petőfi Sándor întârzie puțin. În aceste locații antreprenorul lucrează și în prezent. Sperăm să recuperăm întârzierile, astfel încât să finalizăm între-

gul proiect până la sfârșitul anului” - a subliniat primarul.

Valoarea totală a investițiilor realizate prin proiectul POR este de 41,519 milioane lei, dintre care 24,385 milioane

lei sunt finanțati de Uniunea Europeană, iar restul de 17,134 milioane lei sunt asigurați din bugetul propriu al orașului.

RÉDAI BOTOND

“ATELIER-ACTIVITĂȚI DE CREAȚIE ARTISTICĂ PLASTICĂ”

EDIȚIA A VI- A

foto: Moga Attila

VERNISAJUL EXPOZIȚIEI LA LICEUL TEHNOLOGIC ZIMMETHAUSEN

În perioada 1 - 5 iulie, s-a desfășurat programul de vacanță “Atelier- activități de creație artistică plastică” ediția a VI- a. Organizatorii acestor activități de vacanță au fost Asociația Culturarium în colaborare cu Palatul Copiilor Miercurea Ciuc filiala Toplița.

Obiectivul principal a fost descoperirea și cultivarea talentelor din Borsec prin realizare de desene și picturi. Pe

lângă acest fapt, programul răspunde și nevoii de a organiza valoros timpul liber al copilului și nu în ultimul rând contribuie la formarea spiritului de apartenență la un grup. Activitatea a fost gratuită și s-a desfășurat în atelierul de creație al Liceului Tehnologic Zimmethausen. La ore au participat membrii cercului de grafică/pictură repartizate în 2 grupe, cei mici având posibili-

tatea de a lucra zilnic 1 oră și 30 de minute, iar cei mari 2 ore și jumătate. Din lucrările realizate am organizat o expoziție. La vernisajul din 26 iulie au participat un număr mare de copii, părinți, prieteni și locuitori. În discurs s-a vorbit despre organizarea utilă a timpului liber, despre comunitate, autocunoaștere, libertate și nu în ultimul rând despre orientare ocupațională. Putem spune că unii dintre membrii frecventează cercul în urma ATELIERULUI din 2020. Prin pictură toți putem deveni mai apropiați de propria personalitate. Temele puteau să fie alese liber de către fiecare individ. Ca și concluzie, s-a menționat faptul că autocunoașterea în general poate contribui semnificativ în luarea deciziei corecte în orientarea ocupațională. În urma proiectului finanțat de **Fundația Communitas** am beneficiat de materiale consumabile de calitate. Cu sprijinul **Fundației Pro Borsec/Borszékért Alapítvány** am beneficiat de bănci de pictură care vor asigura condiții să realizăm lucrări supradimensionate până la 50x70 de cm. Mulțumim pentru susținere!

PROF. MÓGA ATTILA

DESPRE DEMNITATE ȘI VERTICALITATE

În marea noastră trecere, în vârtoarea zilelor secolului vitezei uităm de cele mai multe ori să fim prezenți, să prețuim clipe și să ne bucurăm de cei de lângă noi, de ceea ce suntem și, mai ales, de ceea ce trăim. Timpul ne răpește ființe dragi, apropiate sufletului nostru, însă ne oferă depozitarul amintirilor care le va făuri din nou, ca un puzzle, făptura minunată a umbrei lor.

De puțin timp vorbim la trecut despre buna și draga colegă Rozalia Rădeanu. Și-a încheiat nobilă-misiune cu devotament, cu simț de răspundere și cu modestie, presărând semințele bunătății în orice împrejurare.

Om al științelor, pasionată de studiul vieții în forma ei vibrantă, Rozsi, cum ne era drag să-i spunem, a fost echilibrul în colectivul nostru, sprijin necondiționat și sfetnic discret ori umăr consolator. Vor-

bea destul de puțin, asculta mult, iar mâinile sale erau neobosite. Firul migălos meșteșugit a scos la iveală frumusețea și delicatețea sufletului său. De foarte multe ori îmi mărturisise că ar putea așterne întreg drumul din Borsecul de sus și până în Borsecul de jos cu lucrul mâinilor sale. Nimic din ceea ce făcea nu i se părea greu, imposibil. Dimpotrivă, desfăcea, refăcea cu ușurință, astfel încât produsul final să fie mulțumitor pentru sine în primul rând. Și aceasta era o lecție de viață. A relua, a fi în stare să accepți greșeala, a avea dorința de a te autodepăși sunt calități pe care le deprindem și le consolidăm cu multă voință și dorință. Era atât de multă împăcare în ființa ei!

Îți mulțumim pentru toată dragostea pe care ne-ai arătat-o, pentru ajutorul necondiționat și pentru ca ai fost parte din viața noastră!

Murim... ca mâine

Magda Isanos

*E-așa de trist să cugeți că-ntr-o zi,
poate chiar mâine, pomii de pe-alee
acolo unde-i vezi or să mai stee
voioși, în vreme ce vom putezi.*

*Atâta soare, Doamne, atâta soare
o să mai fie-n lume după noi;
cortegii de-anotimpuri și de ploii,
cu păr din care șiruire răcoare...*

*Și iarba asta o să mai răsără,
iar luna tot așa o să se plece,
mirată, peste apa care trece –
noi singuri n-o să fim a doua oară.*

*Și-mi pare-așa ciudat că se mai poate
găsi atâta vreme pentru ură,
când viața e de-abia o picătură
între minutu-acesta care bate*

*și celălalt - și-mi pare nențeles
și trist că nu privim la cer mai des,
că nu culegem flori și nu zâmbim,
noi, care-așa de repede murim.*

PROF. DANIELA HÂNGAN

POVEȘTI DIN TRECUT

BORSEC 1896

În prima zi a lunii iulie când am pornit la drum, am fost preocupat de două lucruri.

Primul a fost: ce ar trebui să pretind că stătut-am la băi, pentru că titlul meu nu este suficient de impresionant în moda de astăzi; al doilea a fost: care traseu de la era cel mai drept și, prin urmare, cel mai scurt de la Odorheiu Secuiesc la Borsec. Am auzit de la domnii din Ciuc că cea mai dreaptă rută de la este cea care trece prin Miercurea Ciuc, iar de la oamenii din Odorheiu Secuiesc, că este cea care trece prin așa-numita zonă "Liban". Primul lucru mi-a fost clar. Am decis să mă dau drept avocat și chiar drept avocat-doctor. Pe al doilea l-am decis, în drum spre casă, când am cunoscut a doua direcție. Am pornit spre Ciuc și spre seară am avut norocul să ajung în Sândominic. Ah, ce noapte am avut! Înainte de a mă culca, m-am gândit la cazul bietului cardinal András Báthori, care și-a pierdut capul la marginea orașului Szent-Domokos - și în somn Ördög Balázs m-a urmărit cu un băț mare, iar

când a încercat să mă lovească, am sărit din pat și am strigat: János, acum putem pleca! A doua zi, seara, am ajuns la Borsec, locul pe care cunoscuții mei îl descriau întotdeauna ca fiind regele băilor din Transilvania. Eram nerăbdătoare să văd stațiunea, dar era deja întuneric și ploua. Din fericire, mi-am amintit că această stațiune balneară are și o sală de jocuri și o sală de lectură. Așa că m-am dus la sala de lectură.

Eram acolo, nu eu, ci un frizer care merge la băi și, nemulțumit de rangul său, se dă drept medic... asta era încă o mare dilemă în capul meu, așa că era încă acolo a doua zi dimineață când m-am dus în camera oficială să semnez cartea de oaspeți. Oare va ieși? M-am așezat în fața cărții și am scris: 19 N. Când a trebuit să completez ocupația, m-a lăsat curajul și cum un coleg tocmai se înscrisese sub 18 ani, am scris: „culegător de litere”. Observ că aici, în loc de conducătorul băii, trebuie să te înscrii la gazdă. În cele din urmă am ajuns la secțiunea taxe muzică și sănătate și, văzând sume diferite în-

scrise, mi-am permis să întreb cât este venitul meu. Cât aveți salariul? a fost întrebarea. 900 de franci, am răspuns.

Atunci 33 franci erau cât 6 franci, pentru că acesta este oaspetele de prim rang, la fel ca toți cei care au 800 venit, așa am ajuns să fiu oaspetele de prim rang la Borsec, printre conți, baroni, judecători, generali etc., ceea ce m-a consolatat puțin pentru întrepeditatea mea. Este adevărat că celălalt partener al meu, care era dactilograf, nu îmi plătea nimic, iar când am avut curajul să îl întreb de ce, ofițerul, scriitorul, mi-a răspuns. Permite-mi, cititorule, să scriu doar despre mine, dar dacă ai fi știut acest obicei, ai fi cerut redacției din Odorheiu Secuiesc un certificat de atestare. După ce am trecut peste asta, am început să mă plimb prin stațiune. Această plimbare mi-a luat 3 zile”. Stațiunea este situată într-un bazin, în mijlocul brazilor. Aerul său este parfumat, rarefiat pentru o altitudine de 1.000-1.200 de metri și ideal de pur. Apele sale minerale, izvoarele: Principal, Erzsébet, Kossuth, Arany János, Petőfi, Boldizsár, László, precum și bazinele Sáros, Lázár și Lobogó, furnizează o cantitate inexprimabilă (dacă nu a fost încă măsurată) de apă cristalină, acidulată, cu gust plăcut. În împrejurimi, iubitorii de natură se pot bucura de locuri frumoase, cum ar fi Poiana Zânelor, Grota Urșilor, Cerdacul Iadului, Peștera de Gheață, grupurile magnifice de stânci, minunea marelui ecou și priveliștea magnifică a pădurilor înalte de fag. Și în interior, izvoarele din piața principală îi cheamă pe oaspeți la umbra lor răcoroasă.

Mii de oaspeți se pot plimba confortabil de-a lungul promenadelor Kossuth, Lobogó, Széchenyi Boldizsár etc., Jókai și Alea îndrăgostiților, cea mai mare parte a căreia trece prin pădurea de pini.

Revista Székely-Udvarhely, vol. 2, nr. 38, 1896-09-20.

TRADUCERE DUPĂ: PETHŐ CSONGOR

30 IULIE - ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PRIETENIEI (ONU)

Data de 30 iulie marchează, anual, Ziua internațională a prieteniei. A fost adoptată de Adunarea Generală a ONU la 27 aprilie 2011, potrivit <http://www.un.org>.

Scopul acestei zile este de a transmite mesajul că prietenia între popoare, țări, culturi și indivizi poate inspira eforturile de pace și poate construi punți de legătură între comunități. Conceptul de

prietenie este extins astfel dincolo de relațiile individuale. ONU invită toate statele membre să sărbătorească această zi din perspectiva culturii și obiceiurilor

(continuare pe pagina 5)

ISTORIA BORSECULUI

ÎN LUMINA ZIARULUI INFORMAȚIA HARGHITEI 1989

Conducerea orașului a fost asigurată de primarul Eugen **Dacău** și **Csergő** Magdolna. La întreprinderea mică a primăriei, L. 7 pe 1971 a avut 13 secții și au lucrat 200 de oameni. Formația Civilă de Pompieri a orașului, condusă de **Vild** Iosif, a câștigat locul 3 la concursul profesional pe județ.

La mina de cărbune, inginerul Viorel **Petruța** a coordonat șantierul geologic. Au 7 km pentru cercetarea rezervelor de cărbune. Se lucrează la galeriile 401, 403 G-3007 și G-3008. Din abatajul experimental au scos 10.000 t de cărbune de o valoare calorică de 2.300 Kcal pe kg. În subteran se lucrează cu locomotive Diesel. Se folosesc mașini de încărcat cu siloz. Au organizat cursuri de calificare și policalificare.

Cariera de travertin a trecut la Fabrica de Prelucrare și Betoane din Miercurea Ciuc. S-a mărit numărul muncitorilor, au primit 4 mașini de tăiat, o macara de 16 t, un concasor de mare capacitate.

I.B.C-ul a terminat reparația capitală la Vila 34. Au 72 de locuri de cazare de cat. I., un restaurant cu 250 locuri și un bar de zi cu 30 de locuri, o cofetărie și o sală de conferințe cu 80 de locuri. Au fost decorați cu Ordinul Muncii clasa a 3-a pentru locul 3 obținut în întrecerea

socialistă.

La Apemin, (director **Kurkó** Árpád) încărcarea boxpaleților se face cu utilaje omologate în 1988. Au montat un cazan cu presiune medie, care produce abur de 5 atmosfere/oră ce se folosește la spălarea sticlelor. S-a trecut la etichetarea mecanizată. În viitorul apropiat se introduce și sticla cu filet înșurubabil. În 26 decembrie, cadrele didactice și cei 450 de elevi din Galați au ajutat la descărcarea sticlelor în vederea sporirii productivității de îmbuteliere.

Ocolul Silvic din Borsec, sub conducerea inginerului Ilie **Dușa**, a plantat puieți pe 20 ha și a construit toplițe și cascade pe Bistricioara.

Școala de 10 clase are profil mecanic. S-a organizat ediția a 13-a a Serbărilor Zăpezii la care au participat pe lângă elevii școlii și elevi din Ulășeni, jud. Iași, Școala nr. 26 din Iași și Clubul Sportiv din Reghin. Cele două fanfare din oraș au ridicat atmosfera serbării. S-a organizat cea de 23-a ediție a demonstrației sportive de sfârșit de an școlar la care au participat 400 de elevi și fanfara. La Borsec s-a organizat faza județeană a concursului "Prietenii Pompierilor". Poezia „Mândria de a fi român” scrisă de pioniera Gabriela **Șuteu** a apărut în

volumul omagial cuprinzând poezii și creații plastice.

Lukács Katalin a câștigat locul 2 la concursul librarilor desfășurat la Izvorul Mureșului.

Fanfara orașului a participat la cea de 11-a ediție a festivalului „Răsună bradul” organizat la Praid. Fanfara elevilor a obținut mențiune la Festivalul Național "Cântarea României" organizat la Toplița.

Echipele de fotbal și de handbal feminin au participat în campionatul județean.

Conferința orășenească de partid din octombrie a reales pe Eugen **Dacău** și pe **Csergő** Magdolna în funcțiile avute (primar și viceprimar) și au fost cooptați ca secretari adjuncți Marin **Lăbont**, **Vild** Iuliu și Rodica **Lăbont**.

Ziarul din 24 decembrie ne informează despre constituirea Frontului Salvării Națională (F.S.N.) care a ales 41 de membri și un birou de 13 membri. Președintele F.S.N.-lui a fost ales profesorul **Eigel** Tibor.

Cronicarul evenimentelor școlare era profesoara Ioana **Moraru**. Puține fotografii au fost pe paginile ziarului (5) efectuate de Al. **Szakács** și Dan **Șandru**.

FARKAS ALADÁR

(continuare de pe pagina 4)

locale, naționale sau regionale, inclusiv prin activități educaționale și de conștientizare a valorii relațiilor de prietenie în viața tuturor.

Ziua internațională a prieteniei este strâns legată de promovarea de către ONU a culturii păcii, definită, prin Rezoluția A/RES/52/13, ca fiind un set de valori, atitudini și comportamente care resping violența și previn conflictele prin abordarea cauzelor lor profunde, potrivit site-ului un.org. Prietenia este o formă fundamentală a solidarității umane și are potențialul de a contribui la răspândirea valorilor promovate de ONU. Printre acestea, se numără dezvoltarea economică sustenabilă, respectul pentru drepturile omului, egalitatea dintre femei și bărbați, participarea democratică, tole-

ranța și respectul reciproc, pacea și securitatea pe plan mondial.

La baza adoptării Zilei internaționale a prieteniei a stat și Deceniul Internațional de promovare a unei culturi a nonviolentei și a păcii pentru copiii lumii 2001-2010, instituit prin Rezoluția A/RES/53/25, din 1998, prin care Adunarea Generală a recunoscut că un prejudiciu enorm și multă suferință sunt cauzate copiilor prin diferite forme de violență, subliniind totodată că promovarea unei culturi a păcii și a nonviolentei ar trebui să fie transmisă copiilor prin educație, scrie sursa menționată.

Ziua internațională a prieteniei se bazează pe recunoașterea relevanței și importanței prieteniei ca un sentiment nobil și valoros în viața ființelor umane

din întreaga lume.

Valoarea și importanța prieteniei au fost recunoscute de-a lungul timpului de către diverse personalități ale culturii universale. Aristotel considera că "nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpânește toate bunurile lumii", iar Pitagora că "prietenia este egalitate armonioasă". Gânditorul englez Francis Bacon scria că "prietenia dublează bucuriile și înjumătățește necazurile", iar gânditorul american Elberd Hubbard că "un prieten este o persoană care știe totul despre tine și încă te place". Unul dintre cele mai sugestive citate despre prietenie îi aparține poetului român Nichita Stănescu: "Prietenii mei nu sunt mulți, dar sunt nenumărați".

AGERPRES/(Documentare - Horia Plugaru, editor:
Mariana Zbora-Ciurel, editor online: Alexandru
Cojocaru)

11 IULIE - ZIUA MONDIALĂ A POPULAȚIEI (ONU)

Ziua mondială a populației este marcată, în fiecare an, la 11 iulie. Sărbătorită pentru prima dată în 1990, în peste 90 de țări, la recomandarea Consiliului Director al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Ziua mondială a populației a fost aleasă ca urmare a atingerii cifrei de cinci miliarde a populației globale, la 11 iulie 1987, potrivit site-ului Institutului Național de Statistică - <https://insse.ro>.

Prin rezoluția 45/216 din decembrie 1990, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a decis să continue sărbătorirea Zilei Mondiale a Populației pentru a spori conștientizarea problemelor populației, inclusiv a relațiilor acestora cu mediul și dezvoltarea. De la o ediție la alta, această zi a câștigat popularitate, bucurându-se de sprijin și de interes din partea organizațiilor și a oamenilor din întreaga lume. Organizațiile non-guvernamentale, grupurile oamenilor de afaceri, organizațiile comunitare și alte instituții desfășoară, cu ocazia acestei zile, diverse activități educaționale: seminarii, sesiuni de informare educațională, ateliere, cursuri, dezbateri, mese rotunde și concursuri educative axate pe creșterea gradului de informare a oamenilor pe tematica aleasă.

Conform <https://www.un.org/en/observances/world-population-day>, în anul 2011, populația globului a fost cifrată la 7 miliarde. În 2022, numărul oamenilor a ajuns la 8 miliarde, ceea ce ridică o serie de întrebări, la care se caută răspunsuri. La această cifră, s-a ajuns din mai multe motive: progresele în sistemul de sănătate care au prelungit durata de viață, au redus mortalitatea maternă și pe aceea infantilă; dezvoltarea vaccinurilor în timp record; inovațiile tehnologice care au simplificat viața; reușitele în egalitatea de gen etc. Dar progresele nu au fost suficiente pentru toată lumea. Aceleași preocupări și provocări din anul 2011 au rămas sau chiar s-au agravat: schimbările climatice, violența, discriminarea.

Într-o lume ideală, 8 miliarde de oameni înseamnă 8 miliarde de oportunități, dar niciodată nu a fost egalitate între semenii. Din cauza sexului, etniei, clasei, religiei, orientării sexuale, dizabilităților și originii, printre alți factori, prea mulți oameni sunt încă expuși dis-

criminării, hărțuirii și violenței, remarcă site-ul ONU. Organizația cere investirea în capitalul uman și fizic pentru societăți incluzive, productive, care susțin drepturile omului. Numai atunci pot fi abordate provocările enorme cu care se confruntă planeta și poate fi construită o lume în care sănătatea, demnitatea și educația sunt drepturi și realități, nu privilegii și promisiuni deșarte. Într-o lume de 8 miliarde de oameni, trebuie să existe întotdeauna posibilități pentru toți aceștia.

În 2024, Ziua mondială a populației marchează cea de-a 30-a aniversare a Programului de Acțiune al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare (ICPD). În centrul Programului de acțiune al ICPD este recunoașterea faptului că sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile de reproducere ale femeilor sunt pietrele de temelie ale dezvoltării durabile. În deceniile de când a fost adoptat programul, au fost făcute numeroase progrese. Mai multe femei ca oricând au acces la contracepția modernă. Decesele materne au scăzut cu 34 la sută din anul 2000. Mișcările femeilor și societatea civilă au fost esențiale pentru a conduce schimbarea, notează site-ul ONU. Dar, progresul a fost inegal și instabil. În secolul al XXI-lea, aproximativ 800 de femei mor în fiecare zi în timpul sarcinii și al nașterii - marea majoritate în țările în curs de dezvoltare. Și în unele locuri, progresele legislative în abordarea problemelor vitale, cum ar fi mutilarea genitală feminină, sunt ireversibile.

“După cum ne reamintește tema Zilei Mondiale a Populației din acest an, investițiile în colectarea datelor sunt importante pentru înțelegerea problemelor, adaptarea soluțiilor și promovarea progresului. La fel și finanțele. Îndemn țările să profite la maximum de Summit-ul Viitorului din acest an pentru a aloca capital accesibil pentru dezvoltarea durabilă”, declară secretarul general al ONU, António Guterres, pe site-ul organizației, cu ocazia Zilei mondiale a populației.

În ultimele trei decenii, societățile din întreaga lume au făcut progrese remarcabile în îmbunătățirea colectării, analizei și utilizării datelor privind populația. Noile cifre ale populației, dezagregate după vârstă, etnie, gen și alți factori, reflectă acum mai exact diversitatea societăților

noastre. Aceste progrese au îmbunătățit semnificativ furnizarea de asistență medicală la nivel global, ducând la îmbunătățiri substanțiale ale sănătății sexuale și reproductive și ale capacității de a-și exercita drepturile și opțiunile. Din ce în ce mai mult, noile tehnologii permit măsurarea mai detaliată și la timp a experiențelor oamenilor decât oricând. Cu toate acestea, comunitățile cele mai marginalizate rămân subreprezentate în date, afectându-le profund viața și bunăstarea.

Ziua Mondială a Populației 2024 reprezintă un moment pentru toată lumea de a ne angaja să facem mai mult pentru a ne asigura că sistemele de date captează întreaga gamă a diversității umane, astfel încât toată lumea să fie cuprinsă, să își poată exercita drepturile omului și să își poată atinge întregul potențial.

A fost nevoie de sute de mii de ani pentru ca populația lumii să crească la un miliard - apoi, în aproximativ 200 de ani, a crescut de șapte ori. În 2011, populația globală a atins pragul de șapte miliarde și este de așteptat să crească la aproximativ 8,5 miliarde în 2030, 9,7 miliarde în 2050 și 10,9 miliarde în 2100, arată statisticile ONU. În prezent, populația totală a lumii este de peste 8,120 miliarde, precizează <https://populationmatters.org>.

Această creștere dramatică a fost determinată în mare parte de un număr tot mai mare de persoane care au supraviețuit până la vârsta reproductivă și a fost însoțită de schimbări majore ale ratelor de fertilitate, creșterea urbanizării și accelerarea migrației. Aceste tendințe vor avea implicații de anvergură pentru generațiile viitoare. Perioada recentă a cunoscut schimbări serioase în ce privește ratele de fertilitate și speranța de viață. La începutul anilor 1970, femeile aveau în medie 4,5 copii fiecare; până în 2015, fertilitatea totală pentru lume a scăzut la sub 2,5 copii per femeie. Între timp, durata medie de viață la nivel global a crescut, de la 64,6 ani la începutul anilor 1990 la 72,6 ani în 2019. În plus, lumea înregistrează niveluri ridicate de urbanizare și migrație accelerată. 2007 a fost primul an în care mai mulți oameni au trăit în zonele urbane decât în cele rurale, iar până în 2050 aproximativ 66% din populația lumii va locui în orașe.

(continuare pe pagina 7)

(continuare de pe pagina 6)

Aceste megatendințe au implicații de anvergură. Ele afectează dezvoltarea economică, ocuparea forței de muncă, distribuția veniturilor, sărăcia și protecția socială. Afectează, de asemenea, efortu-

rile de asigurare a accesului universal la îngrijire medicală, educație, locuințe, canalizare, apă, alimente și energie. Pentru a răspunde mai sustenabil nevoilor indivizilor, factorii de decizie politică trebuie

să înțeleagă câți oameni trăiesc pe planetă, unde sunt, câți ani au și câți oameni vor veni după ei.

AGERPRES/(Documentare - Cristian Anghelache, editor: Liviu Tatu, editor online: Alexandru Cojocaru)

Sursa: <https://www.agerpres.ro/documentare/2024/07/11/11-iulie-ziua-mondiala-a-populatiei-onu--1325563>

CITATE DESPRE PRIETENIE

- *Esența prieteniei adevărate este încredința față de micile greșeli ale celuiilalt.* – David Storey
- *Dragostea este rară, iar prietenia adevărată este și mai rară.* – Jean de la Fontaine
- *Un prieten adevărat este cel care apare atunci când restul lumii dispăre.* – Walter Winchell
- *Singura prietenie de preț este cea care s-a născut fără motiv.* – Arthur van Schendel
- *Trebuie să învățăm să ne fim cei mai buni prieteni pentru că de prea multe ori cădem în capcana de a ne fi cei mai mari dușmani.* – Roderick Thorp
- *Adevărata prietenie apare atunci când tăcerea dintre două persoane devine confortabilă.* – David Tayson Gentry
- *Fii prieten cu cel care e brutal de sincer, pentru că sinceritatea e una dintre cele mai înalte forme de respect.* – Daniel Saint
- *Bunica mea obișnuia să spună mereu: prietenii „de vară” se vor topi precum zăpezile de vară, dar prietenii de iarnă vor rămâne mereu prieteni.* – George R.R. Martin
- *Nu sunt prietenii mai rapide și adevărate ca acelea care se formează între cei care apreciază aceleași cărți.* – Irving Stone
- *Nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpânește toate bunurile lumii.* – Aristotel
- *Prietenii sunt familia pe care ți-o alegi.* – Jess C. Scott
- *A avea un prieten este mai vital decât a avea un înger.* – Nichita Stănescu

INFORMAȚIA HARGHITEI

Persoanele care doresc să citească Jurnalul Independent INFORMAȚIA HARGHITEI, găsesc ziarul (număr limitat) la Centrul Național de Informare și Promovare Turistică din Borsec, exemplarele sunt gratuite, fiind realizate cu sprijinul Guvernului României.

foto: Cotrigășanu Cristina

BORSEC FEST
Festival nostalgic
16-18 AUGUST 2024

BORSZÉK FESZT
Nosztalgia fesztivál
2024. AUGUSZTUS 16-18.
XI.
edíció • Borsec

MIRABELA DAUER
VINTAGE DOLLS

OPERETTSSIMO **CSÍKI KAMARAZENEKAR** **AMIGO BAND** **LEV&END**

Defilare în haine de epocă • Felvonulás korabeli ruhákban / Serata de dans • Nosztalgiazók nyitótánca

Primăria Orașului Borsec
Borszék Város Polgármesteri Hivatala

F&F
F&F International
Borsec - Borszék

BETHLEN GÁBOR
F&F

BORSEC
Borsec - Borszék

CENTRU DE AGREMENT ÎN VECINĂTATEA PÂRTIEI DE SHI

S-a susținut cu succes la sfârșitul lunii în fața comisiei de specialitate a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului planul de investiții pentru centrul de agrement planificat a se realiza în apropierea pârtiei de schi Speranța, eliminând astfel ultima barieră din calea investiției. Urmează semnarea contractului de finanțare, apoi începerea lucrărilor în funcție de alocările financiare. Valoarea investiției este de 15.478.000 lei, din care 90% este asigurată de minister, iar 10% reprezintă contribuția proprie.

SURSA: FACEBOOK.COM / PRIMĂRIA BORSEC

ȘAH CU VODĂ COSTEL

Vă prezentăm rezolvarea diagramei de șah din ziarul local Izvoarele din luna iunie 2024.

1-Dg1+!!
2Txxg1-Cf2#

Rezolvare: Vodă Costel

Vă prezentăm o nouă diagramă de șah și pasionații de șah sunt rugați să ne dea soluțiile pentru rezolvarea problemei (la Centrul Național de Informare și Promovare Turistică din Borsec sau prin email la adresa: turism.borsec@gmail.com).

*Turn=T / Cal=C / Nebun=N / Damă=D Rege=R
Pionii nu se însemnează doar câmpul unde mută!!!

HÂRTIE **STICLĂ** **PLASTIC** **METAL**

**COLECTAREA
SELECTIVĂ
A DEȘEURILOR DIN
POARTĂ**

LUNI 19 AUGUST 2024
LUNI 16 SEPTEMBRIE 2024

CENTRUL NAȚIONAL DE INFORMARE
ȘI PROMOVARE TURISTICĂ

Borsec - Borszék

str. Carpați, 86/A, Jud. Harghita

Telefon/Fax: +40 266 337 522, Mobil: +40 722 676 635

e-mail: turism.borsec@gmail.com, web: www.statiuneaborsec.ro

Facebook: CNIPT BORSEC INFO

PRIMĂRIA ORAȘULUI BORSEC

ISSN 2601 - 1018

Redactori: Nicolae Ciupudean, Daniela Hangan, Vodă Costel, Rédei Botond, Fazakas Emese, Farkas Aladár, Bordanciu Dănuț, Julianna Bordanciu, Cotrigășanu Cristina-Elena

Tehnoredactare: sc artmobil - group srl

Tipografia: F&F INTERNATIONAL - Gheorgheni